

שלום,

תודה על הרכישה.

"כישורים חברתיים" מושג רחב ורבות אני נשאלת "איך מנחילים אותו במסגרת חינוכית גדולה?" את כל התורה כולה לא אוכל להעביר כאן אך, חלק מהקניית כישורים חברתיים במסגרות חינוכיות זה עיסוק בהיכרות מגוונת בין החברים בה והעמקת תחושת שייכות.

בתהליך הלמידה החברתי שלי אני מאמינה בלמידה של מיומנות חברתית ספציפית לאחר מכן, פעילות שתעזור בהפנמה של אותה מיומנויות ולאחר אלה התקווה לראות את יישום המיומנות ב"שטח" בפועל, במרחב החברתי של התלמידים.

בקובץ שלפניכם פעילויות חברתיות אשר יעמיקו הכרות ויתרמו לאקלים החברתי אך בעיקרם, ילמדו 5 מיומנויות חברתיות ספציפיות: תקשורת ברורה, שאילת שאלות, אנרגיה טובה, שיתוף פעולה ונתינה.

בהנחייה חברתית יש חשיבות בדיוק של מיומנויות ספציפיות, בערכה שכתבתי "כישורים לקשר חברתי" ישנם 49 מיומנויות חברתיות שונות ומדויקות ויחדיו הן מרכיבות לנו "שפה חברתית" שיח חברתי מדויק ורלוונטי לעולם החברתי.

מקווה שאוגדן זה יהיה לכם לעזר,

את כל 49 המיומנויות ניתן להכיר בערכה "כישורים לקשר חברתי"

באהבה,

נופר ירושלמי- ספדה

יועצת חינוכית ומנחה חברתית

תקשורת ברורה

ישנם ילדים שמתקשים בלהסביר את דבריהם, הסיבות לכך רבות ומגוונות: אוצר שפתי דל, קושי בשליפה, תכנון לקוי, לחץ וכו'. חשוב להסביר לילד כי יש חשיבות רבה לנושא זה, שיבושים ואי-הבנות בתקשורת גורמים לפרשנויות שגויות, מרבית, עלבונות ואף אלימות.

פעילות: אפ 3'רתי?

מספר משתתפים: 2-5

אביזרים: דפי נייר 4A, עפרונות, טושים.

מהלך המשחק: מחלקים לכל המשתתפים דפי 4A. כל משתתף "תופס פינה" בחדר או זווית בשולחן שבה אף אחד מהמשתתפים אינו רואה את הדף של האחר. קובעים תור למשחק מי השחקן הראשון, השני וכך הלאה...

הוראות המשחק: השחקן הראשון שנקבע לפי תור מצייר ציור פשוט בדף שלו, רצוי ציור המבוסס על צורות בסיסיות: משולש, עיגול, ריבוע, ענן וכו'. משסיים לצייר עליו להסביר לחבריו מה צייר במילים! לדוגמה: "ציירו עיגול בתחתית הדף, מעליו משולש, באמצע העיגול עיניים וכו'". חבריו, בהקשבה מלאה מנסים לצייר את ציורו מבלי שהם רואים אותו, רק על ידי שמיעת השחקן להסביר את אופן ציור הציור שלו, ניתנת לכל שחקן הזדמנות לשאול שאלה אחת בלבד הקשורה לציור לדוגמה "העיגול יותר גדול מהמשולש?". לאחר ההסברים וההוראות כל המשתתפים חושפים את הציורים להם ומי מהמשתתפים שהציור שלו היה הכי דומה לציור המקור זוכה בכל הציורים של חבריו או שניתן להמיר את הציורים לנקודות (4 ציורים = 4 נק' ועורכים רישום).

בהמשך... השחקן השני מצייר ציור ולאחר מכן מסביר לחבריו כיצד וכו'. ניצחון: לאחר סבב כל המשתתפים, השחקן שצבר הכי הרבה ציורי חברים הוא הזוכה.

שאלת שאלות

ללמוד לשאול שאלות הינה מיומנויות חשובה לכישורים חברתיים. ראשית, זוהי מיומנות מניעתית, לעיתים שאלת שאלות תמנע מאתנו לעשות דבר לא ברור לנו/ להיגרר למעשה שטות וכו'. שנית, היא מפתחת שיח, מעודד תקשורת, מעוררת ומראה את התעניינותנו בצד השני. לכן כדאי ורצוי ללמדה כבר בגיל צעיר והחשוב ללמד "לא להתבייש לשאול שאלות, אין הביישן למד".

פעילות: אני חוצה דלאולד אותך...

מספר משתתפים: אין הגבלה.

אביזרים: דף טבלה המצורף בנספח 1.

מהלך הפעילות: כל אחד מהמשתתפים מקבל את הדף המצורף ובוחר את השאלה המעניינת אותו לדוגמה: "מקומך במשפחה?". את השאלה הזו עליו לשאול את כל משתתפי המשחק ובסוף לארגן נתונים ולהציגם מול כולם לדוגמה: "בכיתה שלנו 30 ילדים, 10 ילדים בכורים במשפחה רובם מעידים על כך שהיו מעדיפים להיות הקטנים במשפחה. 5 ילדים הקטנים במשפחה ו- 15 ילדי אמצע. לרוב ילדי הכיתה 2 אחים."

*** אם הפעילות נערכת בכיתה, ניתן לפתוח כל בוקר בהצגה של 2 שאלות כדי לא ליצור עומס.

אנרגייה טובה

ל"אנרגייה" חשיבות רבה בחיינו, היא קובעת את מצב הרוח שלנו, את אופן היותנו "חיוניים" ובעיקרה, "אנרגיה טובה" מושכת חברים. אנשים נוטים להתרחק מאנשים מדוכדכים ופסימיים.

פעילות: מה הקצב שלך?

אבירים: מערכת שמע, 2 שירים בעלי מקצב שונה: אחד שקט ומדוכדך והשני, רצוי מוכר קופצני וקצבי.

מדוע? למוסיקה השפעה ביולוגית על המוח והיא משפיעה מאוד על מצב הרוח מספר משתתפים: אין הגבלה.

מהלך הפעילות: נשמיע בכיתה מוסיקה שידוע כי הילדים מחוברים אליה ולא נאמר דבר. בהתחלה הילדים יהיו סקרנים להבין מה קורה, לאט לאט יחלו לנוע בכיסאות ואל תופתעו אם עד סיום השיר יתחילו לזוז או לרקוד. לאחר מכן, השמיעו שיר 'בלתי נסבל' על הילדים (שיר שקט , "דיכאוני") ושוב אל תאמרו מילה. בסיום השמעת השירים שוחחו עם הילדים : " כיצד הרגישו, מה החוויה הגופנית שחשו בכל אחד מהשירים וכו'.

סיכום במליאה: בכל סיטואציה יש את 'מעביר המסר' ו- 'קולט המסר' . כל אחד מהצדדים חש ב"אנרגיות" של הצד האחר. "אנרגיות קלילות, חיוביות מושכות אלינו חברים- זה מדבק. בדיוק באותו האופן בו חשתם צורך לזוז בשיר הקצבי (הסבר מדעי ביולוגי מדויק ניתן למצוא באתרי האינטרנט השונים).

נתינה

מה אפשר לתת? מחמאה, עזרה, עצה, מילה טובה הרווח מנתינה הוא הדדי גם הנותן וגם המקבל נתרמים. נתינה מקרבת לבבות ויוצרת חברות.

פעילות? רציתי לתת, אך איסתקרת?

מספר משתתפים: אין הגבלה.

*משחק במרחב, רצוי לשחק אותו על ריצפת חדר, כשהתלמידים ישובים מסביבו.

אביזרים: הדפים המצורפים מסודרים כ"משחק מסלול" לפי האיור המצורף, 2

קופסאות: קופסת ה"מתנות", קופסת ה"סקרנות",
כרטיסיות שאלות שנכנסות לתוך הקופסאות בהתאם
לקופסה המתאימה, קובייה, חיילי משחק. נספחים
מספר 2.

מהלך המשחק: מסדרים על ריצפת החדר את
כרטיסיות המסלול לפי האיור המצורף.

הילדים יושבים במעגל גדול סביב. כל פעם ילד
בתורו מטיל קובייה, מתקדם עם חייל המשחק
ובהתאם לנקודה אליה הגיע מוציא מהקופסה
המתאימה את השאלה.

ניתן לשחק כמה סיבובים שרוצים ולהגדיר סיום
משחק כרצונך: "אחרי 3 או 4 סיבובים", כשכל
הילדים ישחקו וכו'.

שיתוף פעולה

חשוב כל כך ליצירת דברים חדשים, לשימור יחסים קיימים ולהדדיות. כשיש שיתוף פעולה לרוב התוצרים טובים יותר וישנה הפריית עמיתים לרעיונות ויוזמות חדשות.

פעילות: אשת חל'בה חברתית

מספר משתתפים: אין הגבלה.

אביזרים: רשימת ילדי הכיתה, טושים, דפים גדולים: בריסטול או דף אדריכלים.

מהלך הפעילות: מחלקים את הילדים לקבוצות של 4-5

ילדים. כל קבוצת ילדים מקבלת דף גדול (בריסטול/

דף אדריכלים) ומתבקשת לרשום בשמש אסוציאציות

את כל ילדי הכיתה. לאחר שרשמו את שמות הילדים מכל שם ימשיכו ו"יוציאו" תכונות, מיומנויות או כישורים שיש לו.

בדרך זה יערכו מיפוי חזקות של כל ילדי הכיתה. בדרך זו "ימצאו" את הדברים הטובים שיש בכל חבר ולא ישכחו אף אחד בדרך...
*ניתן שמפות אלו יתלו בכיתה ויהוו לוחות מחזקים.

לסיכום כל קבוצה תציג את מיפוי החזקות שלה, חשוב לשאול את הילדים שנרשמו עליהם דברים האם מקובל עליהם מה שנרשם.

עד כאן לאוגדן פעילויות זה זה.

מקווה ששיתוף הפעולה בין חבי בכיתה, יעורר שאלות מסקרנות, יצור אנרגייה טובה ויעודד נתינה.... שלכם, נופר.

נספח מספר 1

השאלה שבחרתי לשאול:

האם יש תשובות אפשריות או שהתשובות פתוחות? _____

או ישנן תשובות אפשריות מה הן? _____

שם הילד	תשובה
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	

סיכום הנתונים שלי:

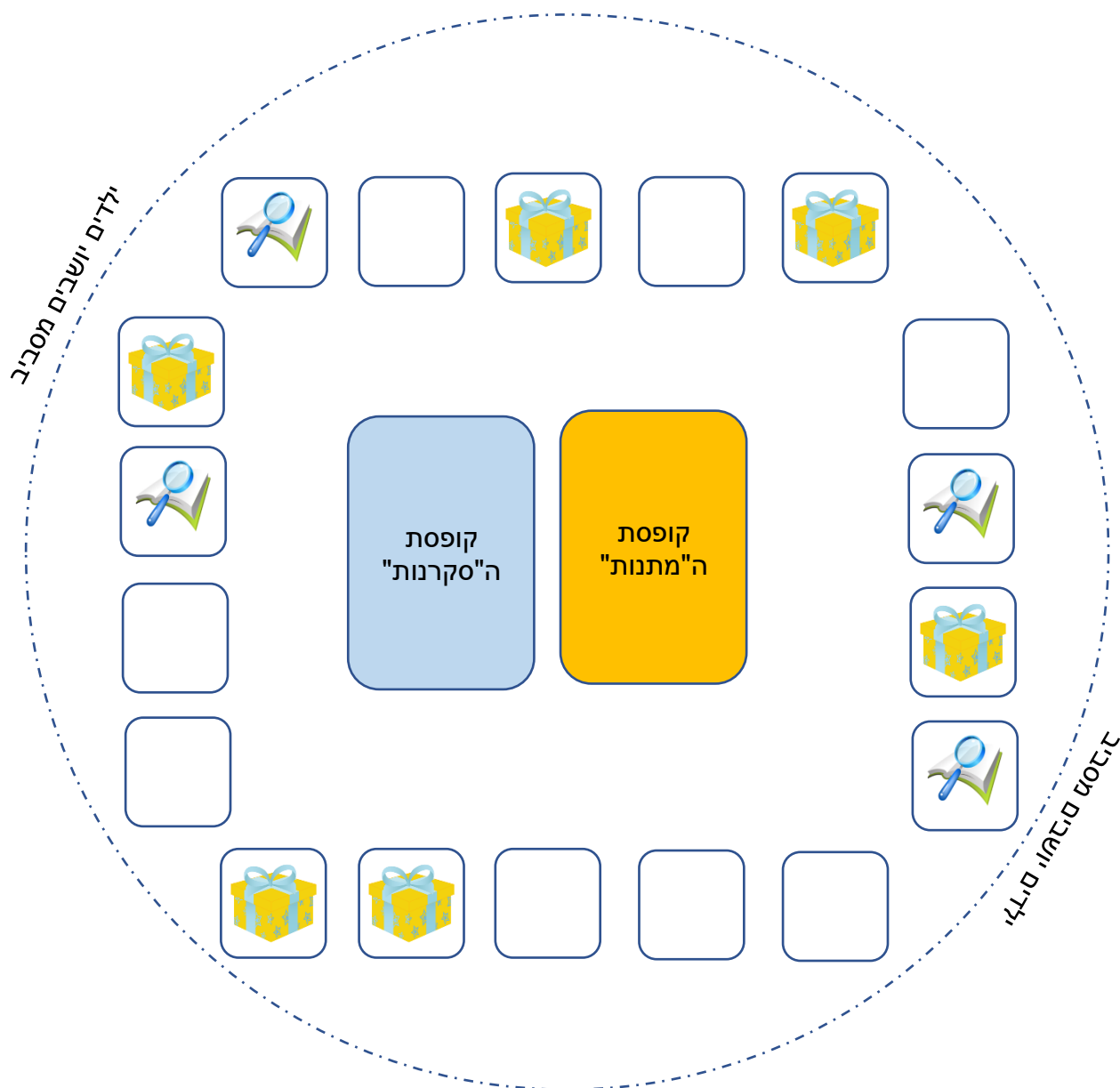

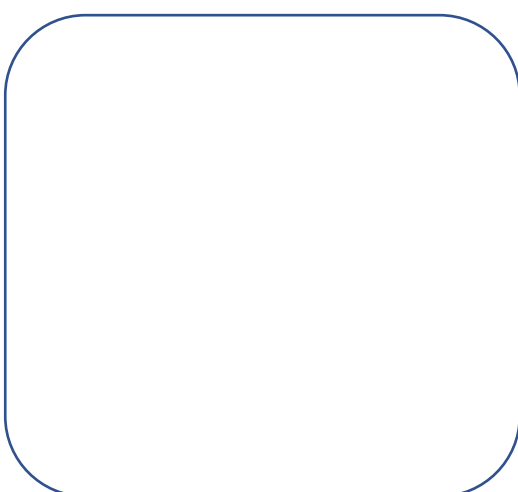
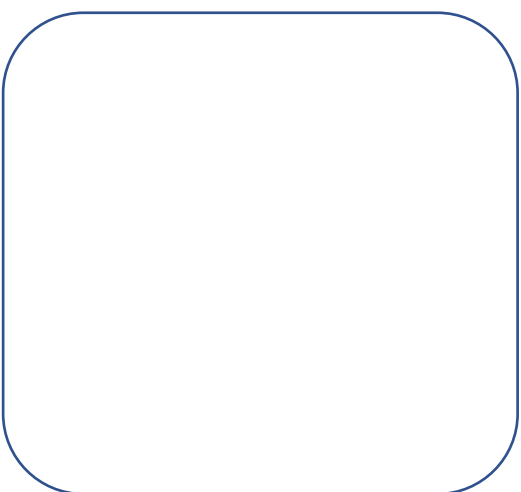
נספח 2

שרטוט תכנון משחק אפשרי

כרטיסיות מסלול:

הדפס כמה שאתה צריך....

מעניין אותי לדעת.....
 מי אוהב לשמוע מוסיקה?

מעניין אותי לדעת.....
 אוהב גלידה?

מעניין אותי לדעת.....
 מי חוגג יומהולדת בקרוב?

מעניין אותי לדעת.....
 מי חובב סרטים?

מעניין אותי לדעת.....
 למי יש חיה בבית?

מעניין אותי לדעת.....
 מי אוהב ספורט?

החבר בכיתה שיודע
לשתף פעולה עם חברים

_____ הוא

אני יושב בכיתה ליד

_____

ואני חושב שהוא/היא

_____ (מחמאה)

התכונה החשובה בעיניי

_____ לחבר היא

_____ ויש אותה ל

הייתי רוצה להעניק את סיכת

ה"חבר הטוב" ל

_____

בחר 2 חברים שאתה

חושב שאפשר לתת להם

אותה מחמאה

אני חושב של _____

יש המור טוב והוא מצחק

אותי.